

Чувена је оцена бившег америчког саветника за националну безбедност Збигњева Бжежинског да је Украјина „геополитички стожер“ Евроазије, који је централни за моћ и САД и Русије. Пошто Русија сматра да су њени витални безбедносни интереси у питању, рат у Украјини убрзано ескалира ка нуклеарном сукобу. САД и Русију хитно морају да покажу уздржаност пре него што дође до катастрофе.

Од средине XIX века, Запад се такмичи са Русијом око Крима и тачније, поморске моћи у Црном мору. У Кримском рату (1853-6), Британија и Француска су заузеле Севастопол и привремено протерале руску морнарицу из Црног мора. Садашњи сукоб је у суштини Други кримски рат. Овај пут војна алијанса предвођена САД настоји да прошири НАТО на Украјину и Грузију, како би пет чланица НАТО-а опколило Црно море.

САД нису биле много заинтересоване за „право“ Кубе да се придружи било којој земљи којој жели – а то је управо тврдња коју САД користе у вези са наводним правом Украјине да се придружи НАТО-у

САД су дуго сматрале да свако настојање великих сила да остваре утицај на западној хемисфери представља директну претњу њиховој безбедности. Овакав приступ датира још од Монроове доктрине из 1823. године, у којој се каже:

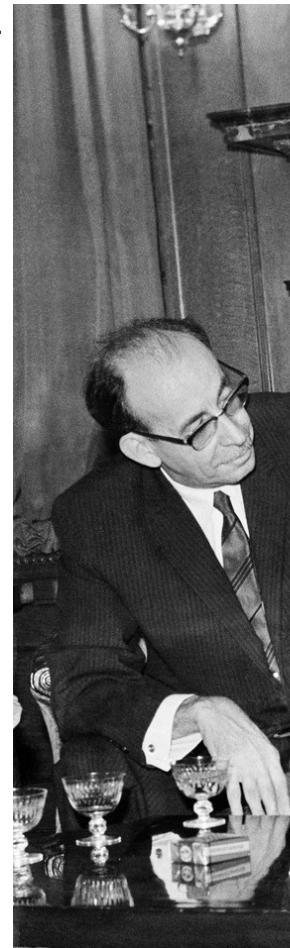
„Зато, из обзира према поштеним и пријатељским односима који постоје између Сједињених Америчких Држава и ових (европских) сила, дужни смо да објавимо да ћемо сваки покушај који би дошао са њихове стране у смислу проширења њиховог система на било који део ове хемисфере сматрати опасним по наш мир и безбедност.“

"Велика игра" у Украјини измиче контроли

Пише: Џефри Д. Сакс
уторак, 04 октобар 2022 11:58

Године 1961. САД су извршиле инвазију на Кубу када је кубански револуционар Фидел Кастро затражио подршку од Совјетског Савеза. САД нису биле много заинтересоване за „право“ Кубе да се придружи било којој земљи којој жели – а то је управо тврдња коју САД користе у вези са наводним правом Украјине да се придружи НАТО-у. Неуспела америчка инвазија 1961. довела је до одлуке Совјетског Савеза да постави офанзивно нуклеарно оружје на Куби 1962. године, што је заузврат довело до кубанске ракетне кризе пре тачно 60 година. Та криза је довела свет на ивицу нуклеарног рата.

Ипак, америчко поштовање према сопственим безбедносним интересима у Америци није је спречило да задире у кључне безбедносне интересе Русије у руском суседству. Како је Совјетски Савез слабио, амерички политички лидери су поверовали да америчка војска може да ради шта жели.

Ипак, америчко поштовање према сопственим безбедносним интересима у Америци није је спречило да задире у кључне безбедносне интересе Русије у руском суседству. Како је Совјетски Савез слабио, амерички политички лидери су поверовали да америчка војска може да ради шта жели. Подсекретар за одбрану Пол Волфовиц је 1991. године

"Велика игра" у Украјини измиче контроли

Пише: Џефри Д. Сакс
уторак, 04 октобар 2022 11:58

објаснио генералу Веслију Кларку да САД могу да распореде своју војну силу на Блиском истоку „и да нас Совјетски Савез неће зауставити“. Амерички званичници за националну безбедност одлучили су да збаце блискоисточне режиме који су били савезници Совјетског Савеза и да задиру у безбедносне интересе Русије.

Немачка и САД су 1990. године дале уверавања совјетском председнику Михаилу Горбачову да Совјетски Савез може да распусти сопствени војни савез, Варшавски пакт, без страха да ће се НАТО проширити на исток како би заменио СССР. На основу тога је добијена Горбачовљево сагласност за поновно уједињење Немачке 1989. Ипак, после распада Совјетског Савеза, председник Бил Клинтон је изневерио договор подржавајући ширење НАТО-а на исток.

Руски председник Борис Јељцин је бурно протествовао, али није могао ништа да учини да то заустави. Амерички стратег за државну сарадњу са Русијом, Џорџ Кенан, изјавио је да је ширење НАТО-а „почетак новог хладног рата“.

Под Клинтоним надзором, НАТО се проширио на Пољску, Мађарску и Чешку Републику 1999. Пет година касније, под председником Џорџом В. Бушом млађим, НАТО се проширио на још седам земаља: балтичке државе (Естонију, Летонију и Литванију), Црно море (Бугарска и Румунија), Балкан (Словенија) и Словачка. Под председником

"Велика игра" у Украјини измиче контроли

Пише: Џефри Д. Сакс
уторак, 04 октобар 2022 11:58

Бараком Обамом, НАТО се проширило на Албанију и Хрватску 2009. године, а под председником Доналдом Трампом на Црну Гору 2019. године.

Противљење Русије проширењу НАТО-а нагло се појачало 1999. године када су земље НАТО-а занемариле УН и напале руског савезника Србију, а додатно се појачало током 2000-их са америчким ратовима у Ираку, Сирији и Либији

Противљење Русије проширењу НАТО-а нагло се појачало 1999. године када су земље НАТО-а занемариле УН и напале руског савезника Србију, а додатно се појачало током 2000-их са америчким ратовима у Ираку, Сирији и Либији. На Минхенској безбедносној конференцији 2007. године, председник Путин је изјавио да проширење НАТО-а представља „озбиљну провокацију која смањује ниво међусобног поверења“. Путин је наставио: „И ми имамо право да се питамо: против кога је ова експанзија уперена? А шта се десило са уверавањима (да неће бити проширења НАТО-а) које су наши западни партнери дали након распада Варшавског пакта?“ Где су данас те декларације? Нико их се и не сећа. Али дозволићу себи да ову публику подсетим шта је речено. Желео бих да цитирам говор генералног секретара НАТО-а г. Вернера у Бриселу 17. маја 1990. Он је тада рекао да: „чињеница да смо спремни да не распоредимо војску НАТО-а ван немачке територије даје Совјетском Савезу чврсте гаранције сигурности. Где су ове гаранције?“

Такође 2007. године, са пријемом у НАТО две црноморске земље, Бугарске и Румуније, САД су основале Оперативну групу за подручје Црног мора (првобитно Оперативна група Исток). Затим су 2008. САД још више подигле тензије између САД и Русије изјавом да ће се НАТО проширити до самог срца Црног мора, укључивањем Украјине и Грузије, угрожавајући руски поморски приступ Црном мору, Медитерану и Блиском истоку. Уласком Украјине и Грузије, Русија би била окружена са пет земаља НАТО-а у Црном мору: Бугарском, Грузијом, Румунијом, Турском и Украјином.

"Велика игра" у Украјини измиче контроли

Пише: Џефри Д. Сакс
уторак, 04 октобар 2022 11:58
